

10 June 2022

Ms. Fiona Marshall
Secretary to the Aarhus Convention Compliance Committee
UN Economic Commission for Europe
Environment Division

Re: case ACCC/C/2018/158 (Poland) - answers by the Communicant to the Committee's questions

Dear Ms. Marshall,

In response to your letter of 13 May 2022, I present below answers by the Communicant to the Committee's additional questions in case ACCC/C/2018/158.

1. When were the multiannual farm and hunting plans for the period 2017–2027 adopted?

The multiannual farm and hunting plans for the period 2017–2027 were formally adopted on 31 March 2017. In the footnote you will find links to some of these plans – the are in Polish but on their first on second pages you can find the date of adoption¹.

These plans encompass period 1 April 2017 – 31 March 2027.

2. At page 9 of the communication, you state that the lack of a legal basis for access to justice for plans and programmes makes it impossible to challenge hunting plans adopted without public participation. Could you clarify whether you consider that, if public participation were to be required for such plans, under Polish law access to justice meeting the requirements of article 9 (3) of the Convention would also be ensured?

No, the Communicant does not consider that potential requirement to include public participation into adoption of such plans would ensure also access to justice. Under Polish law, similarly as under the Convention, public participation and access to justice requirements are separate issues.

¹ <https://www.lublin.lasy.gov.pl/documents/10635/30249173/W%C5%81PH+2017-27+RH+NR+5+Lubelski.pdf/3ee50a3b-ea80-c5c7-4eb2-81c6e515a7db>;
<https://www.lublin.lasy.gov.pl/documents/10635/30249173/W%C5%81PH+2017-27+RH+NR+4+Che%C5%82mski.pdf/7107c1f1-d93c-8bb4-723d-1f007c1d77dc>;
<https://www.warszawa.lasy.gov.pl/documents/18047/30275906/W%C5%81PH+Rejon+Hodowlany+nr+2.pdf/be563685-9de3-d9cd-1e06-b61f49250dd4>

Wording used on page 9 of the communication (in the section “Use of domestic remedies”) cited by you was indeed misleading. Phrase: “adopted without public participation” shall be deleted.

3. Please provide the text of the following provisions in Polish, along with an English translation thereof:

(a) Articles 14 of the Act of 27 March 2003 on spatial planning and development, as referred to at page 4 of the communication;

(b) Articles 91, 92, 117 and 119 of Environmental Protection Law Act of 27 April 2001, as referred to at page 4 of the communication;

(c) Article 34 of the Waste Act of 14 December 2012 as referred to at page 4 of the communication;

(d) Article 172–173, 185, 315–324 of the Water Act of 20 July 2017 (Water Act), as referred to at page 1 of the communicant’s reply to the Committee’s request dated 19 August 2018;

(e) Articles 18–20 and 28–29 of the Nature Protection Act, as referred to at pages 2–3 of the communicant’s reply to the Committee’s request dated 19 August 2018.

Please find them enclosed in the Annex to this letter.

Please note that the Annex provides also for the text of some additional relevant fragments of the above listed Acts and for some comments.

4. To assist the Committee to better understand the precise nature of the plans listed below, please specify pursuant to which provision, if any, of European Union law these plans are prepared. (Please note that the Committee will not examine compliance with the stated provisions of European Union law – this question is intended only to clarify the particular character of each plan.)

(a) Local spatial plan;

(b) Voivodeship spatial plan;

(c) Forest management plan;

(d) Multiannual farm and hunting plan;

(e) Annual farm and hunting plan;

Neither spatial planning, nor forest management nor hunting plans are regulated by the EU law, so the above plans are not required by any of the EU legal acts (although these plans, in particular the forest and hunting plans, must not violate EU laws such as the Habitats Directive² or the Birds Directive³).

(f) Water maintenance plan;

(g) Drought management plan;

These plans are not directly required by the EU law, however they correspond to the plans mentioned in Article 13.5 of the Water Framework Directive⁴:

“4. River basin management plans may be supplemented by the production of more detailed programmes and management plans for sub-basin, sector, issue, or water type, to deal with particular

² Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora

³ Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds (codified version)

⁴ Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy

aspects of water management. Implementation of these measures shall not exempt Member States from any of their obligations under the rest of this Directive”.

Of course, these plans must not violate EU laws such as, in particular, the Water Framework Directive or the Habitats Directive.

- (h) National parks protection plan;**
- (i) Nature reserves protection plan;**
- (j) Landscape parks protection plan.**

There is no EU legal instrument requiring adoption of the above plans as the three nature protection forms (national parks, nature reserves and landscape parks) are regulated under the national law only. They exist in Poland in addition to Natura 2000 sites.

These plans must not violate EU laws such as the Habitats Directive or the Birds Directive.

5. Please specify which of the judgments listed on pages 6 and 7 of the communication concern a plan listed in subparagraphs (a) – (s) of question 2 above and for each such judgment:

- (a) Specify the type of plan challenged;**
- (b) Clarify whether the claimant was a private person or an NGO;**
- (c) Specify the level of government adopting the plan or programme and the law under which it was adopted;**
- (d) Provide the text in Polish, together with an English translation of the court’s reasoning for refusing the claim and any other relevant parts.**

1) Verdict of 30 March 2017 by the Supreme Administrative Court, II OSK 1941/15

- (a) plan challenged: local spatial development plan
- (b) the claimant: private person
- (c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management
- (d) court’s reasoning:

(...) Przedmiotem skargi wniesionej w niniejszej sprawie jest uchwała rady gminy podjęta w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w pierwszej kolejności należało rozważyć, czy prawidłowo Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie uznał, że chociaż skarżąca jako współużytkownik wieczysty nieruchomości położonych w obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego posiada interes prawny w zaskarżeniu przedmiotowej uchwały, to jednak jej interes prawny nie został zaskarżoną uchwałą naruszony. Do konkluzji takiej Sąd I instancji doszedł w zaskarżonym kasacyjnie wyroku po przeprowadzeniu analizy istotnych dla sprawy okoliczności, w tym po analizie treści zaskarżonej uchwały i treści uprzednio obowiązujących regulacji	(...) The subject of the complaint filed in this case is a resolution of the municipal council adopted in respect of a local spatial development plan, it was first necessary to consider whether the Regional Administrative Court in Krakow was correct in its finding that even though the appellant, as a co-perpetual usufructuary of real property located in the area covered by the local spatial development plan, has a legal interest in challenging the resolution in question, its legal interest was not infringed by the challenged resolution. In the judgment under appeal in cassation, the Court of First Instance reached such a conclusion after an analysis of the circumstances relevant to the case, including an analysis of the content of the appealed resolution and the content of previously binding planning regulations concerning real estate held in perpetual usufruct by the appellant
---	--

planistycznych dotyczących nieruchomości będących w wieczystym użytkowaniu skarżącej kasacyjnie, a także prowadzonej przez skarżącą kasacyjnie działalności na przedmiotowych działkach.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (...), każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem podjętymi przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może - po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia - zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.

Przepis ten pozwala na skuteczne zaskarżenie uchwały rady gminy przez tego, kogo interes prawny został naruszony. Samo posiadanie interesu prawnego nie jest wystarczające do skutecznego zaskarżenia uchwały. Dopiero po ustaleniu, że doszło do spełnienia warunków określonych w art. 101 ust. 1 ustawy, możliwe jest merytoryczne rozpoznanie skargi.

W zaskarżonym wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie [Sąd I instancji], po przeprowadzeniu analizy istotnych dla sprawy okoliczności, podał, że "na nieruchomości będącej przedmiotem użytkowania wieczystego skarżąca prowadzi działalność komercyjną - hotelową i gastronomiczną, a wspomniane w skardze inwestycje dokonane w budynkach nie są inwestycjami w gospodarstwo rolne. Dlatego nie można przyjąć, że konieczność opłacania opłaty z tytułu użytkowania wieczystego jak za nieruchomości przeznaczone pod usługi komercyjne, a nie jak za nieruchomości rolne narusza interes prawny skarżącej. W tej sytuacji można ewentualnie mówić o naruszeniu interesu faktycznego, gdyż niewątpliwie każdy wzrost opłat z tytułu użytkowania wieczystego jest dla zobowiązanego do ich opłacania uciążliwy, jednakże naruszenie interesu faktycznego nie daje legitymacji do skutecznego zaskarżenia uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego".

Powyższe ustalenie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (...).

Mając na uwadze powyższe podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, że zaskarżona uchwała nie narusza interesu prawnego skarżącej kasacyjnie lecz co najwyżej jej interes faktyczny. Wbrew wyrażanym przez skarżącą obawom, zaskarżona uchwała pozwala na kontynuowanie dotychczasowej działalności, a zatem skarżąca kasacyjnie może w pełni korzystać z poczynionych przez siebie inwestycji. Zauważyć wypada, że uchwała ta weszła w życie około 7 lat przed złożeniem w rozpatrywanej sprawie skargi. Wbrew wywodom zawartym w skardze kasacyjnej, wejście w życie przedmiotowego planu miejscowego nie wywołało dla skarżącej "konsekwencji prawnych" polegających na tym, że nie będzie ona miała możliwości uzyskania profitów z

in cassation, as well as the activity conducted by the appellant in cassation on the land in question.

Under Art. 101(1) of the Act of 8 March 1990 on Municipal Self-Government (...), anyone whose legal interest or right has been violated by a resolution or order made by a municipal body in a matter of public administration may, after ineffective summoning to remedy the violation, file a complaint against the resolution with an administrative court.

This provision allows the person whose legal interest has been infringed to effectively challenge the resolution of the municipal council. Merely having a legal interest is not sufficient to effectively challenge a resolution. It is only after it has been determined that the conditions set out in Art. 101 Clause 1 of the Act have been met that it is possible to examine the merits of the complaint.

In the judgment under appeal, the Provincial Administrative Court in Krakow [the Court of First Instance], after reviewing the relevant circumstances of the case, stated that "the complainant conducts commercial operations - hotel and catering - on the real property subject to perpetual usufruct, and the investments in the buildings referred to in the complaint are not investments in an agricultural holding. Therefore, it cannot be assumed that the necessity to pay the perpetual usufruct fee as for real property intended for commercial services and not as for agricultural real property infringes the complainant's legal interest. In this situation we may possibly talk about a violation of a factual interest, since undoubtedly any increase in perpetual usufruct fees is burdensome for the obligor, but a violation of a factual interest does not give the right to effectively challenge a resolution on a local spatial development plan.

The above finding is confirmed by the evidence gathered in the case (...).

In view of the above, the position of the Court of First Instance should be shared that the appealed resolution does not infringe the legal interest of the appellant in cassation, but at most its factual interest.

Contrary to the fears expressed by the appellant, the contested resolution makes it possible to continue the existing activity, and therefore the appellant in cassation may fully benefit from the investments it has made. It should be noted that the resolution came into force approximately seven years before the complaint was filed in the present case. Contrary to what is argued in the cassation appeal, the entry into force of the local plan in question did not have "legal consequences" for the complainant in the sense that it would not be able to derive profits from the investments it had made, since for so many years the complainant in cassation had conducted its business

<p>poczynionych inwestycji, skoro przez tyle lat skarżąca kasacyjnie bez przeszkód prowadziła swoją działalność i na przedmiotowych nieruchomościach dokonywała inwestycji, nie kwestionując przedmiotowej uchwały. Niewątpliwie więc uchwała ta nie naruszała jej interesu prawnego.</p> <p>Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że skoro zaskarżona uchwała nie narusza interesu prawnego skarżącej kasacyjnie, to tym samym nie została spełniona przesłanka z art. 101 ust. 1 ustawy i już tylko z tego powodu jej skarga - w stanie prawnym obowiązującym w chwili jej rozpoznawania przez Sąd I instancji - podlegała oddaleniu - i to nawet bez merytorycznego rozpatrywania podnoszonych zarzutów, gdyż nie została skutecznie wniesiona (aczkolwiek Sąd I instancji - zanim doszedł do konkluzji, że interes prawny skarżącej nie został naruszony - podniesione w skardze zarzuty merytorycznie rozpoznał, a nawet - wbrew twierdzeniom skarżącej kasacyjnie - z urzędu przeprowadził kontrolę zgodności z prawem zaskarżonej uchwały).</p>	<p>unhindered and had made investments on the real estate in question without questioning the resolution in question. Undoubtedly, therefore, the resolution did not violate her legal interest.</p> <p>Taking the above into account, it should be stated that since the appealed resolution does not infringe the legal interest of the appellant in cassation, the prerequisite of Art. 101.1 of the Act was not fulfilled, and for this reason alone her complaint - in the legal state in force at the time it was examined by the Court of First Instance - had to be dismissed - and even without considering the allegations raised in terms of its merits, as it had not been filed effectively (although the Court of First Instance - before reaching the conclusion that the legal interest of the appellant had not been infringed - examined the allegations raised in the complaint in terms of its merits, and even - contrary to the statements of the appellant in cassation - reviewed the legality of the contested resolution ex officio).</p>
---	---

2) Verdict of 14 November 2017 by the Supreme Administrative Court, II OSK 457/16

- (a) plan challenged: local spatial development plan
- (b) the claimant: private person
- (c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management
- (d) court's reasoning:

<p>Skarżąca podniosła, że obszar objęty zaskarżoną uchwałą wprowadza w bezpośrednie sąsiedztwo jej nieruchomości zabudowę w postaci farmy wiatrowej i wyłączenie możliwości zabudowy. Sąd zauważył, że działka należąca do skarżącej przed uchwaleniem, jak i po uchwaleniu mogą być nadal przeznaczone rolniczo. (...) Nieruchomość skarżącej nie była wcześniej przeznaczona pod zabudowę. (...) Skarżąca powołuje się na bliżej nieokreślone zamierzenia, które mogą być traktowane jedynie jako przyszłe plany, związane z wykorzystaniem jej nieruchomości. W ten sposób sformułowany interes prawny jest zbyt ogólny i potencjalny. Skarżąca nie wykazała, że w dacie uchwalenia kwestionowanego planu miejscowego dysponowała ostateczną decyzją ustalającą warunki zabudowy dla nieruchomości stanowiącej jej własność. (...)</p> <p>Zgodnie z art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, każdy czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem podjętymi przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może - po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia - zaskarżyć</p>	<p>The claimant submitted that the area covered by the contested resolution introduces development in the form of a wind farm in the immediate vicinity of its property and excludes the possibility of development [of the claimant's property].</p> <p>The Court noted that that the land belonging to the complainant before and after enactment can still be used for agriculture. (...) The complainant's property had not previously been designated for development. (...) The claimant refers to unspecified plans [to develop the property] that can only be regarded as future plans connected with the use of its real property. The legal interest thus formulated is too general and potential. The complainant failed to show that on the date the contested local plan was enacted it had at its disposal a final decision establishing development conditions for the real property in which it has property. (...)</p> <p>Under Art. 101(1) of the Act on Municipal Self-Government, anyone whose legal interest or entitlement has been violated by a resolution or order adopted by a municipal body in a matter of public administration may - upon ineffective demand</p>
--	--

<p>uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego. Zatem stroną w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy może być jedynie podmiot, którego interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone. Tylko więc takie naruszenie interesu prawnego lub uprawnienia kwestionowanym aktem może doprowadzić do uwzględnienia skargi, które ma charakter aktualny, a ponadto jest naruszeniem zindywidualizowanym, wymierzonym w realne i zdatne do wskazania dobra prawne, z których korzysta sam skarżący; powinno być tego rodzaju, aby można było stwierdzić, że bezpośrednio wyzuwa skarżącego z przysługujących mu praw albo ogranicza go w sposobach czynienia użytku z dotychczas przysługującego uprawnienia (por. wyrok NSA z dnia 24 sierpnia 2007 r. sygn. II OSK 1033/07). (...)</p> <p>Składający skargę musi zatem nie tylko wskazać na normę prawa materialnego, z której swój interes prawny wywodzi, ale również wykazać, że zaskarżony akt organu gminy wpłynął ujemnie na jego prawa chronione normami materialnymi lub uprawnienia z tych norm wynikające.</p>	<p>to remedy the violation - file a complaint against the resolution or order with an administrative court. Thus, a party to proceedings under Art. 101(1) of the Act may only be the entity whose legal interest or right has been infringed. Only such violation of a legal interest or entitlement by a contested act may lead to the acceptance of a complaint, which is of a current character and, moreover, is a violation of an individualised character, aimed at real and identifiable legal goods used by the complainant; it should be of such a character that it may be stated that it directly deprives the appellant his/her rights or restricts him/her in the ways of making use of the entitlement he/she already has (see the judgment of the Supreme Administrative Court of 24 August 2007, II OSK 1033/07). (...)</p> <p>(...) The complainant must therefore not only point to the substantive legal norm from which he derives his legal interest but must also demonstrate that the challenged act of the municipal body has adversely affected his rights protected by substantive norms or the rights arising from these norms.</p>
---	---

3) Verdict of 20 June 2017 by the Supreme Administrative Court, II OSK 2648/15

- (a) plan challenged: local spatial development plan
- (b) the claimant: private person
- (c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management
- (d) court's reasoning:

<p>Z treści art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wynika, że każdy czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem podjętymi przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może - po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia - zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego. W przeciwieństwie do postępowania prowadzonego na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego, w którym stroną może być każdy, czyjego interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy postępowanie, stroną w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym może być jedynie podmiot, którego interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone. Tylko więc takie naruszenie interesu prawnego lub uprawnienia kwestionowanym aktem może doprowadzić do uwzględnienia skargi, które ma charakter aktualny, a ponadto jest naruszeniem zindywidualizowanym, wymierzonym w realne i zdatne do wskazania dobra prawne, z których korzysta sam skarżący; powinno być tego rodzaju, aby można było stwierdzić, że bezpośrednio wyzuwa</p>	<p>It follows from Art. 101 Clause 1 of the Act on Municipal Self-Government that anyone whose legal interest or entitlement has been violated by a resolution or order made by a municipal body in a matter involving public administration may, after ineffective summoning to remedy the violation, file a complaint against the resolution or order with an administrative court. In contrast to proceedings under the Administrative Procedure Code, in which anyone whose legal interest or entitlement is affected by the proceedings may be a party, a party to the proceedings under Art. 101(1) of the Act on Municipal Self-Government may only be the entity whose legal interest or entitlement has been infringed. Thus only such violation of a legal interest or right by a contested act may lead to the acceptance of a complaint that is of a current nature and, moreover, is a violation that is individualised, aimed at real and identifiable legal assets used by the complainant; it should be of such a nature that it may be concluded that it directly deprives the appellant his/her rights or restricts him/her in the ways in which he/she may use the right he/she has been granted to</p>
---	--

skarżącego z przysługujących mu praw albo ogranicza go w sposobach czynienia użytku z dotychczas przysługującego uprawnienia (por. wyrok NSA z 24 sierpnia 2007 r. II OSK 1033/07). W niniejszej sprawie skarżąca obowiązana była zatem wykazać, że w wyniku podjętej uchwały planistycznej doszło do naruszenia jej interesu prawnego albo uprawnienia, polegającego na istnieniu związku między zawartym w kwestionowanej uchwale unormowaniem, a jej własną, indywidualną sytuacją prawną, wynikającą z prawa materialnego. Tym samym od interesu prawnego należy odróżnić interes faktyczny, który nie upoważnia do zaskarżania aktów organów administracji, a który występuje wówczas, gdy określony podmiot jest wprawdzie bezpośrednio zainteresowany sposobem uregulowania danej kwestii, jednakże poprzez określoną regulację normatywną nie dochodzi do naruszenia przepisu prawa materialnego czy procesowego dotyczącego jego sytuacji prawnej.

Jak wynika z treści miejscowego planu teren objęty zakwestionowaną uchwałą uzyskał przeznaczenie rekreacyjno-turystyczne. Na części terenu przeznaczonym pod usługi turystyki przewidziano m.in. budowę wieży do 49,9 m n.p.m. oraz budynki związane z turystyką, rekreacją, sportem, kulturą i oświatą (§ 8 miejscowego planu). Na pozostałym obszarze przewidziano tereny zieleni urządzonej, tereny parkingu publicznego i tereny dróg wewnętrznych. Realizacja inwestycji przewidzianych tym planem spowoduje, w ocenie skarżącej, co zaakcentowano w skardze kasacyjnej, bezpośrednią ingerencję w sferę prawa własności skarżącej, gdyż na skutek zwiększenia się utwardzonych powierzchni odprowadzane z nich wody opadowe i roztopowe będą silniej podtapiały nieruchomości sąsiednie. Ponadto sąsiedztwo dużego obiektu wraz z całą infrastrukturą narazi skarżącą na immisję hałasu i spalin, a dewastacja znajdującego się na terenie planowanej inwestycji lasu pozbawi jej nieruchomości walorów widokowych i rekreacyjnych.

(...) obawy skarżącej co do akcentowanego przez nią naruszenia stosunków wodnych należy określić jako potencjalne i nieskonkretyzowane. Skarżąca nie wykazała bowiem by w tym zakresie którekolwiek postanowienie planu naruszało w sposób konkretny, realny i aktualny jej uprawnienia właścicielskie. O naruszonym interesie prawnym skarżącej w rozumieniu art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym nie świadczą także obawy skarżącej co do kwestii ewentualnego zakłócenia w przyszłości walorów widokowych rozciągających się z jej nieruchomości czy też fakt, że pobliski las przestanie pełnić w odczuciu skarżącej funkcję rekreacji, z której do tej pory korzystała. Podobnie należy ocenić podnoszone argumenty dotyczące narażenia

date (see judgment of the Supreme Administrative Court of 24 August 2007 II OSK 1033/07). In the present case the complainant was thus obliged to demonstrate that as a result of a planning resolution her legal interest or right was infringed consisting in the existence of a link between the regulation contained in the challenged resolution and her own, individual legal situation resulting from substantive law. Thus, factual interest should be distinguished from legal interest, which does not entitle one to challenge the acts of administrative bodies, and which occurs when a specific entity is directly interested in the manner in which a given issue is regulated, but a specific normative regulation does not result in a violation of a provision of substantive or procedural law concerning its legal situation.

As can be seen from the content of the local plan, the area covered by the contested resolution was intended for recreational and tourist purposes. The part of the area intended for tourist services provided for, inter alia, the construction of a tower up to 49.9 m above sea level and buildings related to tourism, recreation, sport, culture and education (§ 8 of the local plan). In the remaining area, there are areas of arranged greenery, areas of public parking and areas of internal roads. In the complainant's view, the implementation of the projects contemplated by the plan, which was emphasised in the cassation appeal, will cause direct interference in the sphere of the complainant's right to property, because as a result of the increase in hardened surfaces, the rainwater and snowmelt discharged from them will be more likely to flood neighbouring properties. In addition, the proximity of the large building and its infrastructure will expose the complainant to noise and fumes, and the devastation of the forest in the area of the planned project will deprive its property of its scenic and recreational value.

(...) The complainant's concerns regarding the alleged infringement of water relations must be described as potential and unspecified. The complainant has not demonstrated that any provision of the plan infringes her proprietary rights in a concrete, real and current manner. Nor are the complainant's fears about a possible future disruption of the views from its property or the fact that the complainant feels that the nearby forest will cease to be a recreational area that it has enjoyed to date borne witness to an infringement of its legal interest within the meaning of Article 101(1) of the Act on Municipal Self-Government. Similarly, the complainant's arguments relating to the complainant's exposure to noise or exhaust fumes or to a reduction in the value of the property in connection with the possible future implementation of the development contemplated

skarżącej na hałas czy spaliny, bądź spadku wartości nieruchomości w związku z ewentualną realizacją inwestycji przewidzianej planem w przyszłości.	by the plan must be assessed.
W uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji w tej samej sprawie (wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 25.03.2015 r., II SA/Go 838/14) wskazano ponadto, że: „nieruchomość skarżącej nie znajduje się w obszarze planu ani nawet w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Obszerne zarzuty dotyczące braku oceny oddziaływania planu na środowisko oraz ochrony gatunkowej dzięcioła zielonego, dzięcioła dużego, słowika rdzawego oraz zgniotka cynobrowego nie dają się zidentyfikować z materialną sferą interesów lub uprawnień skarżącej. Skarżąca w żaden sposób tego nie wykazuje. Jedynie zarzuty dotyczące emisji oraz naruszenia stosunków wodnych pośrednio nawiązują do statusu właścicielskiego skarżącej. Są one jednak hipotetyczne i nieskonkretyzowane”.	In the justification of the judgment of the court of first instance in the same case (judgment of the WSA in Gorzów Wielkopolski of 25.03.2015, II SA/Go 838/14) it was further indicated that: "the complainant's property is not located in the plan area or even in its immediate vicinity. The extensive allegations concerning the lack of an assessment of the plan's impact on the environment and the species protection of the green woodpecker, great spotted woodpecker, rusty nightingale and cinquefoil rot cannot be identified with the substantive sphere of the complainant's interests or rights. The complainant does not demonstrate this in any way. Only the allegations concerning immissions and infringement of water conditions indirectly allude to the complainant's ownership status. However, these are hypothetical and unspecific”.

4) Verdict of 7 March 2017 by the Supreme Administrative Court, II OSK 1587/15

(a) plan challenged: local spatial development plan

(b) the claimant: private person

(c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management

(d) court's reasoning:

<p>Swój interes prawny w zaskarżeniu uchwały skarżący wywodzili z faktu przysługiwania im prawa własności do działek objętych ustaleniami planu miejscowego. Twierdzili, że posiadają też interes prawny w zaskarżeniu uchwały odnośnie działki, która sąsiaduje z działkami stanowiącymi ich własność.</p> <p>Zgodnie z art. 101 ust. 1 ustawy skargę na uchwałę lub zarządzenie podjęte przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej może - po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia prawa - wnieść każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone daną uchwałą lub zarządzeniem. Dla skuteczności skargi wniesionej na podstawie powyższego przepisu konieczne jest wykazanie naruszenia przez organ gminy konkretnego przepisu prawa materialnego, wpływającego już w momencie podjęcia uchwały na sytuację skarżących.</p> <p>W przeciwieństwie do postępowania prowadzonego na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego, w którym stroną może być każdy, czyjego interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy</p>	<p>The appellants derived their legal interest in challenging the resolution from the fact that they held title to the plots of land covered by the local plan. They argued that they also had a legal interest in challenging the resolution with respect to a plot of land adjacent to the plots they owned.</p> <p>Pursuant to Art. 101 Section 1 of the Act, a complaint against a resolution or order adopted by a municipal body in a matter of public administration may be filed - after an ineffective request for removal of the violation of law - by anyone whose legal interest or right has been violated by the resolution or order. In order for a complaint filed on the basis of the above provision to be effective, it is necessary to demonstrate a violation by a municipal body of a specific provision of the substantive law, affecting the situation of the complainants already at the moment of adopting the resolution.</p> <p>In contrast to proceedings under the Code of Administrative Procedure, where anyone whose legal interest or entitlement is affected by the proceedings may be a party, in proceedings under Art. 101 par. 1</p>
---	---

postępowanie, stroną w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy może być jedynie podmiot, którego interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone. Tylko więc takie naruszenie interesu prawnego lub uprawnienia kwestionowanym aktem może doprowadzić do uwzględnienia skargi, które ma charakter aktualny, a ponadto jest naruszeniem zindywidualizowanym, wymierzonym w realne i zdadne do wskazania dobra prawne, z których korzysta sam skarżący; powinno być tego rodzaju, aby można było stwierdzić, że bezpośrednio wyzuwa skarżącego z przysługujących mu praw albo ogranicza go w sposobach czynienia użytku z dotychczas przysługującego uprawnienia (...).

W niniejszej sprawie skarżący obowiązani byli zatem wykazać, że w wyniku podjętej uchwały planistycznej doszło do naruszenia ich interesu prawnego albo uprawnienia, polegającego na istnieniu związku między zawartym w kwestionowanej uchwale unormowaniem a ich własną, indywidualną sytuacją prawną, wynikającą z prawa materialnego. Tym samym od interesu prawnego należy odróżnić interes faktyczny, który nie upoważnia do zaskarżenia rozstrzygnięć organów administracji, a który występuje wówczas, gdy określony podmiot jest wprawdzie bezpośrednio zainteresowany sposobem uregulowania danej kwestii, jednakże poprzez określoną regulację normatywną nie dochodzi do naruszenia przepisu prawa materialnego czy procesowego dotyczącego jego sytuacji prawnej.

(...) nie można się dopatrzeć naruszenia interesu prawnego skarżących w niniejszej sprawie. Skarżący nie przedstawili bowiem takiego rodzaju argumentu (okoliczności), który mógłby świadczyć o tym, że zaskarżona uchwała narusza ich interes prawny lub uprawnienie.

Co istotne, część zarzutów naruszenia własnego interesu skarżący wywodzą z naruszenia obiektywnego porządku prawnego, jak również z naruszenia interesu faktycznego. Zarzuty skarżących sprowadzają się w istocie do kwestionowania postanowień planu w zakresie przeznaczenia działek stanowiących ich własność, jak również działki, która stanowi własność osoby trzeciej, ale graniczy bezpośrednio z działkami skarżących. Zdaniem skarżących usytuowanie budownictwa mieszkalnego na terenie działki [sąsiedniej] jako enklawy w terenach rolnych doprowadzi do zniszczenia istniejącej roślinności i drzewostanu, co niewątpliwie narusza kształtowany w tej okolicy od wielu lat ład przestrzenny. Podnoszą, że zadrzewienia służą poprawie efektów gospodarowania w rolnictwie, mają również decydujące znaczenie w przeciwdziałaniu procesowi destrukcji środowiska naturalnego. Chodzi tu o zabezpieczenie rolnego

of the Act, only the entity whose legal interest or entitlement has been violated may be a party. Thus, only such violation of a legal interest or right by a contested act can lead to upholding of a complaint, which is of a current character and, moreover, is a violation of an individualised character, aimed at real and identifiable legal assets which are used by the complainant himself; it should be of such a kind that it can be stated that it directly excludes the complainant from his rights or restricts him in the ways of making use of the right he had before (...).

Thus in this case the appellants were obliged to demonstrate that as a result of the adopted planning resolution their legal interest or entitlement was infringed, consisting in the existence of a connection between the regulation contained in the challenged resolution and their own, individual legal situation resulting from substantive law. Thus, a factual interest should be distinguished from a legal interest, which does not entitle one to challenge the decisions of administrative bodies, and which occurs when a specific entity is directly interested in the way in which a given issue is regulated, but through a specific normative regulation a substantive or procedural provision concerning its legal situation is not violated.

(...) no violation of the complainant's legal interest can be ascertained in this case. The appellants have not presented any such argument (circumstances) which could prove that the appealed resolution violates their legal interest or entitlement.

Significantly, some of the allegations of violation of their own interest the complainants derive from violation of the objective legal order, as well as from violation of a factual interest. In essence, the appellants' allegations boil down to challenging the provisions of the plan with respect to the designation of plots of land owned by the appellants and a plot of land owned by a third party, but directly adjacent to the appellants' plots. In the appellants' view, the location of residential development on the [neighbouring] land as an enclave in agricultural areas will lead to the destruction of the existing vegetation and trees, which will undoubtedly disturb the spatial order that has been established in that area for many years. They claim that planting trees serves to improve the effects of farming and is also of decisive importance in counteracting the process of destruction of the natural environment. The point is to secure the agricultural production potential, such as soil, water resources and purity of the environment.

The circumstances relied on by the complainants do not concern their individual legal interest. In fact, the complainants derive the infringement of their individual legal interest from the municipality's

<p>potencjału produkcyjnego, jakim jest gleba, zasoby wodne i czystość środowiska.</p> <p>Powołane przez skarżących okoliczności nie dotyczą ich indywidualnego interesu prawnego. W istocie bowiem naruszenie indywidualnego interesu prawnego skarżący wywodzą z naruszenia przez gminę sensu largo przepisów o ochronie przyrody, w tym wynikających z ustanowienia zakazów przepisami dotyczącymi Parku Krajobrazowego.</p> <p>Skarżący są właścicielami kilku nieruchomości rolnych. Z akt sprawy wynika, że na działce nr (...) wnioskowali o zabudowę mieszkaniową i na taką zabudowę dostali decyzję o warunkach zabudowy, na podstawie której wybudowali na tej działce budynek mieszkalny. Posiadają w tej samej miejscowości przy drodze gminnej dwie inne działki -(...), przeznaczone w obowiązującym planie miejscowym na zabudowę zagrodową i drogę, a także inne nieruchomości w obrębie (...) również przeznaczone na zabudowę zagrodową. Nie istnieją zatem jakiegokolwiek przeszkody uniemożliwiające osobom prowadzącym działalność rolniczą budowę na swoim terenie zagrody rolniczej. Osoby takie mogą zbudować co najmniej 3 siedliska w miejscach zlokalizowanych przy istniejących drogach, co pozwala na zaspokojenie potrzeb prowadzenia działalności rolniczej.</p> <p>Skarżący w rozpatrywanej sprawie nie wykazali naruszenia przez organ gminy konkretnego przepisu prawa materialnego, wpływającego już w momencie podjęcia zaskarżonej uchwały na ich indywidualną sytuację prawną. Ponadto należy zwrócić uwagę, że do uwzględnienia skargi na uchwałę może doprowadzić tylko takie naruszenie interesu prawnego lub uprawnienia kwestionowanym aktem, które ma charakter aktualny, a ponadto jest naruszeniem zindywidualizowanym, wymierzonym w realne i zdadne do wskazania dobra prawne, z których korzysta sam skarżący. W niniejszej sprawie skarżący przywołuje m.in. hipotetyczny proces inwestycyjny, który ma się odbywać na terenach rolnych.</p> <p>Trudno jest wywieść, jakiego rodzaju naruszenia interesu prawnego skarżących, mogłyby spowodować realizacja, przewidzianego w planie (...) przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową. Skarżący nie wykazali w istocie, jakie jest źródło normatywne przysługującego im aktualnego interesu prawnego, a wywodzenie go z sąsiedztwa z działką nr (...) jest nieuprawnione, gdyż wskazuje na posiadanie interesu faktycznego. Z samego faktu posiadania własności nieruchomości w sąsiedztwie obszaru objętego kwestionowanymi postanowieniami planu nie może bowiem wynikać interes prawny. Interes ten, jak już wskazano wyżej, wynikać musi z konkretnej normy prawa materialnego.</p>	<p>infringement, in the broad sense of the word, of provisions on nature protection, including those resulting from the prohibitions laid down in the provisions on the Landscape Park.</p> <p>The appellants are the owners of several agricultural properties. It transpires from the case file that they applied for residential development on plot No. (...) and obtained a decision on outline planning and spatial development for such development, on the basis of which they built a residential building on that plot. They own two other plots of land in the same village by the municipal road (...), earmarked in the applicable local plan for development as a homestead and a road, as well as other properties within (...) also earmarked for development as a homestead. Therefore, there are no obstacles preventing persons carrying out agricultural activity from constructing a farmstead on their land. Such persons can build at least 3 homesteads in locations along existing roads, which allows them to meet the needs of carrying out agricultural activities.</p> <p>The complainants in the case under consideration failed to prove that the municipal body breached a specific provision of substantive law affecting their individual legal situation already at the moment the contested resolution was adopted. Moreover, it should be pointed out that a complaint against a resolution may be upheld only if the violation of a legal interest or right by the challenged act is of a current nature and, moreover, it is an individualized violation, aimed at real and identifiable legal assets used by the complainant itself. In the present case, the complainant refers, inter alia, to a hypothetical investment process which is to take place on agricultural land.</p> <p>It is difficult to deduce what kind of infringement of the complainants' legal interests could be caused by the implementation of the designation for residential development provided for in the plan (...). In fact, the complainants failed to demonstrate the normative source of their current legal interest, and deriving it from the vicinity of plot no. (...) is unauthorised, as it indicates that they have an actual interest. The mere fact of owning real property in the vicinity of the area covered by the disputed provisions of the plan cannot result in a legal interest. This interest, as already indicated above, must result from a specific substantive law standard.</p>
--	---

5) Verdict of 10 February 2017 by the Supreme Administrative Court II OSK 1344/15

- (a) plan challenged: local spatial development plan
- (b) the claimant: private entity (company)
- (c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management
- (d) court's reasoning:

<p>Naczelny Sąd Administracyjny podziela stanowisko, że skarżąca spółka posiada interes prawny w zaskarżeniu przedmiotowej uchwały, ponieważ jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości na terenie objętym planem. Ustalenia planu mogłyby zatem wpływać negatywnie na sposób wykonywania przez skarżącego prawa własności.</p> <p>Niemniej jednak należy podkreślić, że zaskarżenie uchwały w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co do zasady, jest możliwe tylko w takim zakresie, w jakim narusza to interes prawny skarżącego. A zatem postanowienia planu, które nie naruszają praw rzeczowych skarżącego, nie naruszają indywidualnego interesu prawnego skarżącego nie mogą być zaskarżone przez skarżącego. Ewentualne uciążliwości, z którymi nie zgadza się skarżący nie mogą być przez niego kwestionowane, jeśli tylko nie naruszają indywidualnego, realnego interesu prawnego skarżącego.</p>	<p>The Supreme Administrative Court shares the view that the complainant company has a legal interest in challenging the resolution in question because it is a perpetual usufructuary of the real property in the area covered by the plan. The plan's provisions could therefore have a negative impact on the way the complainant exercises its ownership rights.</p> <p>Nevertheless, it should be emphasised that a challenge to a resolution on a local spatial development plan is, as a matter of principle, only possible to the extent to which it infringes the complainant's legal interest. Therefore, provisions of the plan that do not violate the complainant's substantive rights, do not violate the complainant's individual legal interest, cannot be challenged by the complainant. Possible nuisances with which the complainant disagrees cannot be challenged by the complainant as long as they do not infringe the individual, real legal interest of the complainant.</p>
--	---

6) Verdict of 22 February 2017 by the Supreme Administrative Court II OSK 1497/15

- (a) plan challenged: local spatial development plan
- (b) the claimant: NGO
- (c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management
- (d) court's reasoning:

<p>W przeciwieństwie do postępowania prowadzonego na podstawie kodeksu postępowania administracyjnego, w którym stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego dotyczy postępowanie, to w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 101 ustawy o samorządzie gminnym, stroną może być jedynie podmiot, którego interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone. Nie budzi wątpliwości, że skarga złożona w trybie art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym nie ma charakteru actio popularis, i do wniesienia jej nie legitymuje ani sprzeczność z prawem zaskarżonej uchwały, ani też stan zagrożenia naruszenia interesu prawnego lub</p>	<p>In contrast to proceedings under the Administrative Procedure Code, in which everyone whose legal interest is affected by the proceedings is a party, in proceedings under Art. 101 of the Act on Municipal Self-Government, only the entity whose legal interest or right has been infringed may be a party. There is no doubt that a complaint filed under Art. 101 Clause 1 of the Act on Municipal Self-Government does not have the character of an actio popularis, and a person is not entitled to file such a complaint if a resolution challenged is contrary to the law or if a legal interest or right has been infringed (...). The right to lodge such a complaint is vested in an entity which</p>
--	---

<p>uprawnienia (...). Prawo do wniesienia takiej skargi przysługuje podmiotowi, który wykaże naruszenie przez zaskarżoną uchwałę własnego interesu prawnego lub uprawnienia, a zatem gdy zaskarżona uchwała godzi w sferę prawną podmiotu przez wywołanie negatywnych następstw prawnych.</p> <p>(...) skarżące Stowarzyszenie nie posiada tytułu prawnego do nieruchomości objętej zaskarżoną uchwałą, zaś cele statutowe Stowarzyszenia (...) nie świadczą o naruszeniu interesu prawnego Stowarzyszenia zaskarżoną uchwałą.</p> <p>(...) kryterium interesu prawnego, o którym mowa w art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym ma charakter materialnoprawny i wymaga stwierdzenia związku pomiędzy sferą indywidualnych praw i obowiązków skarżącego a zaskarżonym aktem (który musi być aktualny, a nie przyszły, hipotetyczny lub ewentualny), czego skarżące kasacyjnie Stowarzyszenie nie wykazało.</p>	<p>demonstrates the violation of its own legal interest or entitlement by the appealed resolution, and thus when the appealed resolution violates the legal sphere of the entity by causing negative legal consequences.</p> <p>(...) the complainant Association does not have a legal title to the real estate covered by the contested resolution, and the statutory objectives of the Association (...) do not prove that the legal interest of the Association was infringed by the contested resolution.</p> <p>(...) The criterion of legal interest referred to in Art. 101 par. 1 of the Act on Municipal Self-Government is of material legal nature and requires that a connection be established between the sphere of individual rights and obligations of the complainant and the contested act (which must be actual and not future, hypothetical or possible), which the complainant in cassation failed to prove.</p>
---	--

7) Verdict of 15 February 2017 by the Supreme Administrative Court II OSK 1277/15

- (a) plan challenged: local spatial development plan
- (b) the claimant: NGO
- (c) level of government adopting the plan and the legal basis: communal self-government; plan adopted under Art. 14 of the Act on Spatial Planning and Management
- (d) court's reasoning:

<p>Podmiot występujący do sądu administracyjnego ze skargą na uchwałę rady gminy w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinien wykazać, że uchwała ta narusza jego interes prawny, który wynika z prawa materialnego, a najczęściej z prawa własności nieruchomości. Jeśli np. stowarzyszenie takiego naruszenia nie wykazało, w szczególności nie wykazało, że posiada tytuł prawny do nieruchomości objętej uchwałą planistyczną, to to, że stowarzyszenie ma w zakresie statutowej działalności "udział w kształtowaniu polityki planistycznej", "ochronę ładu przestrzennego" nie świadczy o posiadaniu przez nie interesu prawnego w zaskarżeniu przedmiotowej uchwały w rozumieniu art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.</p>	<p>An entity filing a complaint with an administrative court against a resolution of the Commune Council on a local spatial development plan should prove that the resolution infringes its legal interest, which results from the material law, and most often from the ownership right to the real property. If, for example, an association has not proved such an infringement, and in particular has not shown that it holds a legal title to the property covered by the planning resolution, the fact that the association deals, according to its by-laws, with 'shaping planning policy' and 'the protection of the urban order' does not mean that it has a legal interest in bringing an action against the resolution in question within the meaning of Article 101 of the on Act Communal Self-Government.</p>
---	---

8) Order of 23 January 2018 by the Supreme Administrative Court II OSK 3218/17

- (a) plan challenged: air quality action plan
- (b) the claimants: private person [called in the verdict: complainant] and NGO [called in the verdict: Foundation]

(c) level of government adopting the plan and the legal basis: voivodship self-government; plan adopted under Art. 91 of the Environmental Protection Law

(d) court's reasoning:

<p>(...) warunkiem skutecznego wniesienia skargi na akt prawa miejscowego organu samorządu województwa jest wykazanie naruszenia interesu prawnego. Okoliczności tej skarżący nie kwestionował w skardze, jak również nie kwestionują jej skarżący kasacyjnie w skargach kasacyjnych. Natomiast zarówno skarżący, jak i Fundacja domagają się zastosowania prounijnej wykładni art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, przez dopuszczenie możliwości zaskarżenia tego rodzaju uchwały, pomimo, że plan ochrony powietrza nie nakłada na skarżącego żadnych obowiązków ani nie daje żadnych uprawnień i kierowany jest do organów administracji. Możliwość zastosowania tego rodzaju wykładni Fundacja (a także skarżący) upatruje w art. 23 ust. 1 dyrektywy CAFE. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego, proponowana wykładnia byłaby jednak wykładnią <i>contra legem</i> nie do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawnego i powiązaną z nią zasadą równości wobec prawa. Wykładnia ta prowadziłaby bowiem do niedopuszczalnej sytuacji, w której zależnie od rodzaju kwestionowanego aktu prawa miejscowego określone podmioty były zobowiązane wykazywać naruszenie interesu prawnego, a inne nie.</p> <p>Zarówno skarżący, jak i Fundacja, powołują się na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które nie może jednak stanowić podstawy do dokonania wykładni <i>contra legem</i> art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa. Polski system prawny dopuszcza możliwość zaskarżenia uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, natomiast skuteczne wniesienie skargi w tego rodzaju sprawie jest uzależnione od wykazania naruszenia interesu prawnego, co w tej sprawie nie miało miejsca. Z treści dyrektywy CAFE nie wynika natomiast obowiązek zapewnienia przez państwo członkowskie możliwości zaskarżenia programów ochrony powietrza przez każdego mieszkańca strefy objętej programem. Na celowość takiego rozwiązania wskazuje natomiast pośrednio TSUE w powołanym w skardze kasacyjnym orzecznictwie, co jednak, jak już wyżej wskazano, nie może stanowić podstawy do niedopuszczalnego rozszerzenia zakresu stosowania art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa.</p>	<p>(...) the condition for lodging an effective complaint against a local legal act of a voivodship self-government body is proving the infringement of a legal interest. This circumstance was not disputed by the complainant in the complaint, nor is it disputed by the complainants in cassation appeals. However, both the complainant [private person] and the Foundation demand the application of a pro-EU interpretation of Article 90(1) of the Act on Provincial Self-Government, by allowing the possibility to challenge this type of resolution, despite the fact that the air protection plan does not impose any obligations on the complainant or give any rights and is addressed to administrative bodies. The Foundation (and also the appellant) seeks to rely on Article 23(1) of the CAFE Directive as a basis for such an interpretation. In the Supreme Administrative Court's view, however, the proposed interpretation would be a <i>contra legem</i> interpretation inconsistent with the principle of a democratic state of law and the related principle of equality before the law. This interpretation would lead to an unacceptable situation in which, depending on the type of local legislative act challenged, certain entities were obliged to prove a violation of a legal interest, while others were not.</p> <p>Both the plaintiff and the Foundation refer to the case law of the Court of Justice of the European Union, which, however, cannot constitute the basis for a <i>contra legem</i> interpretation of Article 90 Clause 1 of the Act on Provincial Self-Government. The Polish legal system allows for the possibility of challenging the resolution of the Voivodship Assembly on the air protection programme, but an effective complaint in this type of case depends on demonstrating a violation of a legal interest, which did not occur in this case. On the other hand, there is no obligation under the CAFE Directive for a Member State to provide that every inhabitant of a zone covered by a programme may challenge the air pollution control programmes. The advisability of such a solution is, however, indirectly indicated by the CJEU in the case-law cited in the cassation complaint, which, however, as indicated above, cannot constitute grounds for an impermissible extension of the scope of Article 90 (1) of the Act on Voivodship Self-Government.</p>
---	---

6. At page 5 of the communication you state that for plans and programmes adopted by “self-governmental authorities” at the Voivodship level, standing is provided by article 90 (1) of the Act on Province Self-Government and that for plans and programmes adopted by “governmental authorities” at the Voivodship level, standing is provided under article 63 (1) of the Act on the Voivod and the Governmental Administration in the Voivodship.

Please explain the difference under the Polish system between “governmental authorities” and “self-governmental authorities” at the Voivod level.

There are 16 Voivodships (regions) in Poland. Public administration at the voivodship level consists of two separate sets of institutions - self-governmental and governmental:

- Self-governmental** authorities in the voivodship include the regional parliament (Voivodship Assembly), the Board of Voivodship and the Marshall of the Voivodship. The Voivodship Assembly is elected in general election by the inhabitants of a given voivodship. The Assembly elects then the Board of Voivodship and the Marshall. Self-governmental authorities are independent form the central government.

Self-governmental bodies are entrusted with adoption of certain plans and programmes such as voivodship spatial development plans, landscape parks protection and waste management plans at the voivodship level (all these plans are adopted by the Voivodship Assembly).

Moreover, the Marshall of the Voivodship has some regulatory decision-making power for individual matters, e.g., issuing environmental permits in relation to certain development projects or installations.
- Governmental** authority - the Voivoda is a representative of the central government (the Council of Ministers) in a given Voivodship. Voivodas are nominated by the Prime Minister.

In the Voivodship, there are also other governmental authorities (so-called “non-integrated governmental administration”), which are subordinated directly to relevant central authorities.

Regional Directors for Environmental Protection, responsible for adoption of plans of protection measures of Natura 2000 and for adoption of plans nature reserves protection plans, belong to the non-integrated governmental administration.

7. Please provide a table specifying, with respect to each type of plan listed in subparagraphs (a) – (s) of question 2 above:

(a) A judgment in which an environmental NGO was denied access to justice to challenge that type of plan.

(b) A judgment in which one or more private individuals was denied access to justice to challenge that type of plan.

For any of the judgments in your table for which the Polish text, and an English translation of its relevant parts, are already before the Committee, please indicate where that judgment can be found on the Committee’s website. For all other judgments in your table, please provide the text in Polish, together with an English translation of the main facts of the case and the court’s reasoning for rejecting the claim.

Local spatial development plan	
<p>verdicts in which private persons were denied access to justice: See above answer to question 5: items 1), 2), 3), 4), 5)</p>	<p>verdicts in which NGOs were denied access to justice: See above answer to question 5: items 6) and 7)</p>
Forest management plan	

	<p>verdicts in which NGOs were denied access to justice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verdict of 12 March 2014 by the Supreme Administrative Court (II OSK 2477/12) – in the files of the case ACCC/2017/C/154
Air quality action plan	
<p>verdicts in which private persons were denied access to justice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Order of 28 January 2022 by the Regional Administrative Court in Warsaw (IV SA/Wa 1585/21) – in the files of the case ACCC/2016/C/151 - Order of 28 January 2022 by the Regional Administrative Court in Warsaw (IV SA/Wa 1586/21) – in the files of the case ACCC/2016/C/151 - Order of 23 January 2018 by the Supreme Administrative Court II OSK 3218/17 See above answer to question 5: item 8) – in this case the court denied standing both to private person and an NGO 	<p>verdicts in which NGOs were denied access to justice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Order of 28 January 2022 by the Regional Administrative Court in Warsaw (IV SA/Wa 1587/21) – in the files of the case ACCC/2016/C/151 - Order of 28 January 2022 by the Regional Administrative Court in Warsaw (IV SA/Wa 1588/21) – in the files of the case ACCC/2016/C/151 - Order of 23 January 2018 by the Supreme Administrative Court II OSK 3218/17 See above answer to question 5: item 8) – in this case the court denied standing both to private person and an NGO
Noise management action plan	
<p>verdicts in which private persons were denied access to justice:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Order of 14 April 2021 by the Supreme Administrative Court III OSK 4192/21 – see Annex 2 (Polish version) and 2A (English version) 	

The communicant has no information on verdicts re other types of plans or programmes.

Prepared by: Magdalena Bar

